

**GUIDE
TIL LEDELSE AF
MISSIONALE
FÆLLESSKABER**

Indhold

- 3 Forord

- 4 **DEL 1.**
EN KRISTENS IDENTITET SOM BARN, TJENER OG MISSIONÆR
- 5 IDENTITET:
Genfødt ved dåb og tro
- 6 DEFINITION:
Hvad er en discipel?

- 11 **DEL 2.**
FÆLLESSKABER OM EVANGELIET I MISSION
- 12 FÆLLESSKABER:
Hvordan lever vi som familie, tjenere og missionærer?
- 14 DEFINITION:
Hvad er et missionalt fællesskab?

- 17 **DEL 3.**
LEDERSKAB
- 18 LEDELSE:
Hvorfor lederskab i en mindre gruppe?
- 18 DEFINITION:
Hvad vil det sige at være leder af et missionalt fællesskab?
- 19 ROLLE:
Hvilken slags leder er jeg?
- 22 INSPIRATION:
Tre billeder af en leder
- 24 PRAKSIS:
Hvad er ledernes opgave i et missionalt fællesskab?
- 27 KAPACITET:
Ledernes tidsforbrug
- 28 PROCES:
Hvordan bliver man leder af et missionalt fællesskab?

Forord

Velkommen til denne lederguide. Projektet Discipel 24-7 er sprunget ud af en glæde og opmuntring over at se og forstå livet som Jesu discipel i en menighed som et:

fællesskab om evangeliet i mission

Samtidig anerkender vi som kirke et behov for at blive stærkere og tydeligere i det kald og den befaling, Jesus har givet os. Håbet med denne guide er at inspirere og udruste, så vi lader Jesus fylde mere og leder andre mennesker hen til ham som disciple, der vinder disciple i det fællesskab, vi er sat i. I evangeliets kraft.

Lederguiden vil give ord, tanker og spørgsmål til vores identitet som kristne ledere i og af fællesskaber.

Del 1 handler om vores grundlæggende identitet som kristne og som børn, tjenere og missionærer.

Del 2 uddyber dette og sætter samtidig flere ord på det, vi kalder for missionale fællesskaber.

Del 3 handler om *hvordan*. Hvordan lede fællesskaber i praksis? Hvad skal jeg forvente at gøre? Denne del indeholder også spørgsmål og øvelser. Læs den i sammenhæng, eller pluk ud.

Projekt Discipel 24-7 – hverdag i evangeliets kraft, som drives af Luthersk Mission og har modtaget støtte fra BorgFonden, har hentet stor inspiration fra kirkenetværket *Soma* i USA. "Soma" er det græske ord for "legeme" og henviser til den bibelske beskrivelse af menigheden som Kristi legeme. Med det afsæt fokuserer *Soma* på de mindre fællesskaber, hvor vi som lemmer på Kristi legeme står sammen om at vokse i troen, tjene hinanden og række evangeliet videre. Evangeliet om Jesus fremstår som det helt afgørende både til frelse og til livet som discipel.

Må Jesus fylde mere

Styregruppe og projektansatte i projekt *Discipel 24-7 – hverdag i evangeliets kraft*:

Kim Hjerminde, Claus Grønbech, Reidar Puggaard Poulsen,

Peter Leif Mostrup Hansen, Morten Friis og Birger Reuss Schmidt

Del 1.
**En kristens identitet
som barn, tjener
og missionær**

IDENTITET: GENFØDT VED DÅB OG TRO

Hvad hjertet er fuldt af

Vi mennesker lever og handler ud fra, hvem vi tror, vi er. I det inderste af vores personlighed, som vi ofte kalder hjertet, har vi en identitet eller et selvbillede, som sætter sig igennem i handlinger. Vi kan ændre adfærd på nogle områder af vores liv, der går imod vores identitet, men ofte er det kun kortvarige ændringer. Vi falder nemt tilbage i de gamle spor, der er defineret af vores identitet.

Bibelen fortæller os, at Gud i Kristus giver mennesket en ny identitet. Det beskrives med forskellige ord som for eksempel omvendelse eller at komme til tro. Bibelen beskriver det også som at blive født på ny eller at blive genfødt.

I Johannesevangeliet beskriver Jesus det at blive født på ny som at blive født af vand og ånd, hvilket bliver knyttet sammen med troen på Jesus og betydningen af hans liv, død og opstandelse (Joh 3,1-18).

I Peter Første Brev gøres det klart, at genfødslen sker ud af Guds store barmhjertighed og ved Jesu Kristi opstandelse fra de døde. Genfødslen kobles sammen med Guds levende og blivende ord og dåben (1 Pet 1,3; 1,21; 3,21).

Paulus' beskrivelse af dåben i Romerbrevet kapitel 6 taler stærkt om, hvor radikalt ny og anderledes den identitet er, som vi får i genfødslen. Dåben forener os med Kristus i hans død, begravelse og opstandelse, sådan at vi nu skal se på os selv som *døde for synden, men levende for Gud i Kristus Jesus*. Det gamle menneske er korsfæstet og død sammen med Jesus – og det er det nye, genfødte menneske, der opstår med Kristus.

Mennesket, der er døbt til at tilhøre Kristus, er altså genfødt og har fået en ny identitet. Det er blevet et Kristus-menneske.

Korsfæstelse, død, begravelse, genfødsel og opstandelse – det er kraftige udtryk, hvilket siger noget om, hvor dyb en forandring der er nødvendig. Det siger ikke bare noget om den nye identitet, men også noget om, hvor anderledes den er i forhold til den gamle, og hvad der har skabt den nye.

Påmindelsen om, hvor den nye identitet kommer fra, er nemlig til stor hjælp, når vores gamle identitet forsøger at præge os. Den gamle

identitet skal vi betragte som død. Selvom den gamle identitet ofte har held med at præge os, er det vigtigt, at vi ikke indlader os på forhandlinger, men henviser den til sin plads i graven – intet andet. Ethvert forsøg på at ændre den gamle identitets adfærd kan kun lykkes kortvarigt, og hvis det tilsyneladende lykkes over længere tid, er det overfladiske ændringer.

Det er derimod vigtigt at lade den nye genfødte Kristus-identitet sætte sig igennem og give den plads. Det gøres ved at fokusere på den nye identitet, og hvor den kommer fra, ved at lade den nye identitet præge vores selvopfattelse, ved at lade det være den nye identitet, der sætter sig igennem i adfærd og handlinger.

Tænk lige over, hvad det betyder for dig, der er døbt til Kristus. Alt hans er dit! Du er retfærdiggjort, hellig, ren og perfekt, selv når du erfarer din synd. Du har opfyldt alle Guds krav. Du er perfekt i Guds øjne. Du lever 100 % op til, hvad Gud skabte dig til at være. Gud har velsignet dig med al himlens åndelige velsignelse!

Det er sådan, Bibelen beskriver dem, der er døbt til Kristus. Fyld dit hjerte og din identitet med de ord.

DEFINITION: HVAD ER EN DISCIPEL?

Et genfødt menneske kalder Jesus for sin discipel.

Discipel betyder "elev" eller "lærling". Discipel er det latinske ord, der bliver brugt verden over – i første omgang om de lærlinge, Jesus havde omkring sig og efterfølgende alle andre, der via de første lærlinge er blevet lærlinge af Jesus. Dengang var lærling ikke kun et udtryk, der blev brugt om en håndværkerelev, men også om elever, der tilsluttede sig en lærer, der underviste om og levede i overensstemmelse med en bestemt teologisk retning.

Discipelskabet er ikke bare en lille biting for en kristen, men tværtimod Jesu helt grundlæggende kald til os.

Og Jesus kom hen og talte til dem og sagde: "Mig er givet al magt i himlen og på jorden. Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det, som

jeg har befalet jer. Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende" (Matt 28,18-20).

Her er dåben nævnt igen. Som beskrevet ovenfor genfødes et menneske i dåben, og her beskrives dåben som det, der gør mennesker til Jesu disciple. Derfor hænger genfødsel og discipelskab uløseligt sammen.

At vi bliver disciple ved at blive døbt i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn, er afgørende for vores nye identitet.

Døbt i Faderens navn – Barn

Jesus siger vi skal døbes i Faderens navn – hvad betyder det for vores identitet?

Gud kan beskrives med mange forskellige ord, men helt centralt er det, at han er far. At Faderen er far, giver sig selv, men også hans handlinger viser, at han er far, og hvordan han er far. Faderen har elsket os ved at sende sin søn Jesus Kristus, så han kunne dø for vores synder. Det er sådan, hans faderkærlighed viser sig, og derfor bliver vi hans børn ved at tage imod den kærlighed.

Faderens væsen og Faderens handlinger definerer, hvem vi er – hans børn. Vi er i familie med Faderen og med alle, der er hans børn. Vores identitet er altså at være børn og familie. Når vi lader den identitet sætte sig igennem, vil vi elske hinanden som brødre og søstre, ligesom Gud har elsket os.

Hvem Gud er (far) og hvad han har gjort (givet os Jesus), giver os identitet som børn og familie og resulterer i, at vi spejler faderens kærlighed i relationen til vores søskende.

Jesus er den perfekte søn, og det har han altid været. Faderen har elsket sin perfekte søn i al evighed. Når vi i dåben sammenføjes med Jesus, bliver vi i samme grad som Jesus til Faderens perfekte sønner og døtre.

Jeg erfarer ofte, at jeg ikke elsker min familie, som man kunne forvente af et perfekt barn, men så må jeg bekende mine mangler og på den måde henvise den gamle identitet til graven – og så hente frimodighed og glæde i den nye identitet, jeg har fået givet hos min perfekte bror, Jesus.

Døbt i Sønnens navn – Tjener

Jesus siger, vi skal døbe i Sønnens navn – hvad gør det ved vores identitet?

Mig er givet al magt i himmelen og på jorden, siger Jesus som begrundelse for befalingen om at døbe. Jesus, Sønnen, er kongen over alle konger.

Hvad gjorde denne konge? Han kom, ikke for at blive tjent, men for selv at tjene og for at give sit liv som løsesum for mange.

Hvem er vi? Vi er blevet betjent af kongernes konge og er blevet tjenere for samme. Vi er altså tjenere.

En discipel er altså et menneske, der lader sig tjene af Jesus, og som har accepteret, at han har al magt, og som er blevet Jesu tjener.

Hvad gør en tjener? En tjener tjener sin herre. Når vi er tjenere for kongernes konge, er vi hans tjenere. Vi tjener ham, når han sender os ud for at tjene vores medmennesker. Disse mine mindste kalder Jesus dem, vi skal tjene.

Vi tjener og tilbeder vores konge ved at tjene de mennesker, han har placeret os sammen med, ligesom han har tjent os.

Jesus er den perfekte tjener. Han var villig til at tjene Faderen og de mennesker, Faderen elskede, helt ind i døden. Når vi i dåben sammenføjes med Jesus, er vi perfekte tjenere.

Jeg erfarer ofte, at jeg ikke tjener mine medmennesker, som man kunne forvente af en perfekt tjener, men så må jeg bekende mine mangler og på den måde henvise min gamle identitet til graven – og så hente frimodighed og glæde i den nye identitet, jeg har fået givet hos min perfekte tjener, Jesus.

Døbt i Helligåndens navn – Missionær

Jesus siger endelig, at vi skal døbes i Helligåndens navn – hvad betyder det for vores identitet?

Gud er Ånd. Hvad gør Ånden? Ånden har sendt og udrustet Sønnen til at opsøge og frelse det fortabte og fortsætter med at fylde og udruste os. Det betyder, at mennesker, der er døbt i Helligåndens navn, er fyldt, udrustet og sendt af Ånden. "Missio" er et latinsk ord, der betyder "udsendelse" og bruges om at være sendt i et særligt ærinde. Det, man er sendt for at gøre, kalder vi mission. Jesus udsender disciple for at udføre sin mission. Deraf ordet missionær. Mennesker, der er døbt i Helligåndens navn, er derfor missionærer. Hvad gør en missionær? En missionær gør mennesker til Jesu disciple ved at forkynde evangeliet i Helligåndens kraft.

Jesus er den perfekte missionær. Han blev sendt, fyldt og udrustet

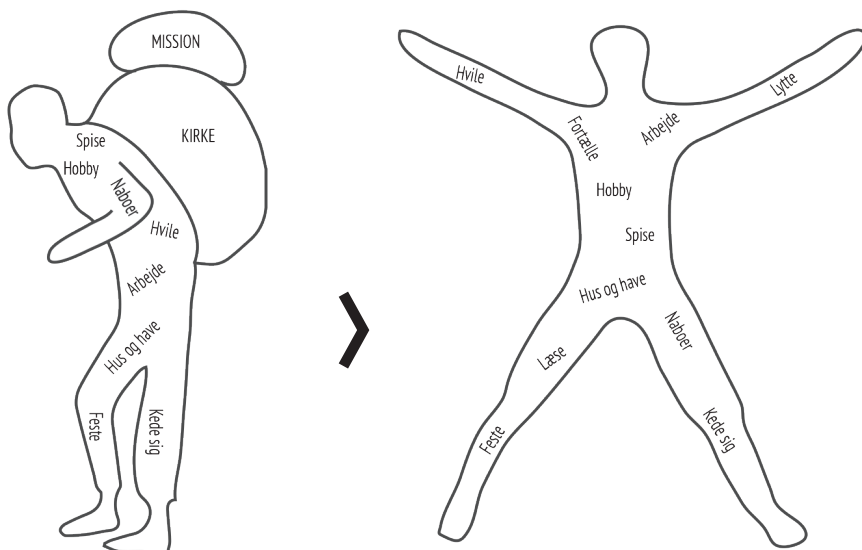
af Ånden og gjorde mennesker til disciple. Når vi i dåben sammenføjes med Jesus, er vi perfekte missionærer.

Jeg erfarer ofte, at jeg ikke gør mennesker til Jesu disciple ved at forkynde evangeliet i Helligåndens kraft, sådan som man kunne forvente af en perfekt missionær, men når jeg erfarer det, må jeg bekende manglerne og på den måde henvise min gamle identitet til graven – og så hente frimodighed og glæde i den nye identitet, jeg har fået givet hos min perfekte missionær, Jesus.

At gøre eller være

En discipel er et menneske, der er døbt, og dermed genfødt, i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn. Et genfødt menneske er altid både barn, tjener og missionær.

Vi får identiteten ved, at vi sammenføjes med Kristus. Det er en gave. På den ene side en identitet, som i Kristus allerede er fuldt udfoldet, gennemført og perfekt, og samtidig en identitet, vi skal identificere os med, tage til os og lade sætte sig igennem i adfærd og handlinger.

KIRKE OG MISSION = GØRE

KIRKE OG MISSION = VÆRE

Kirke og mission er i fare for at blive nogle særlige rum og ekstra byrder, som vi skal gøre, men det bibelske kald handler om være og leve som det, vi allerede er.¹

1 Illustrationerne på denne og følgende sider stammer fra hæftet: Fællesskab om evangeliet i mission (udgivet af Netværk for Missionale Menigheder)

Vi kan nemt tænke om det at være discipel som noget ekstra, vi skal gøre, men det er en misforståelse. Det er noget, vi er. Det er en del af vores Kristus-identitet. Det er en identitet, Jesus kalder os til at udleve. Fordi han elsker os. Og vi må lære at finde glæden ved at leve ud fra, hvem vi er i ham.

Havde en sko haft følelser, ville den være lykkelig over at blive sat på en fod og blive brugt som sko. En handske ville være lykkelig over at sidde på en hånd og blive brugt som en handske. Disciple af Jesus vil være lykkelige, når de lever som børn i en familie, som tjenere og som missionærer.

Del 2.

Fællesskaber om evangeliet i mission

FÆLLESSKABER: HVORDAN LEVER VI SOM FAMILIE, TJENERE OG MISSIONÆRER?

Vi har set på vores grundlæggende identitet som kristen, men hvordan kan vi i praksis leve et liv ud fra vores identitet som barn, tjener og missionær?

Vi vil gerne pege på nogle perspektiver og rammer for dette liv. Dels vil vi gerne favne hele mennesket, og dels vil vi gerne sætte det ind i nogle sunde rammer.

For at komme rundt om hele mennesket taler vi om hoved, hjerte og hænder.

Hoved: Vi *tænker* og har brug for en overbevisning.

Hjerte: vi *føler* og har en erfaring af, hvem vi er.

Hænder: Vi er *fysiske* mennesker, der kan udføre handlinger med vores krop og hænder

Som hele mennesker med hoved, hjerte og hænder, lever vi som disciple i denne identitet som børn i familie, tjenere og missionærer.

Når det gælder sunde rammer, vil vi konkret pege på en struktur, der erfaringsmæssigt har vist sig at understøtte modning og vækst i kristenlivet. Vi ønsker ikke at trække en bestemt skabelon ned over menighedslivet og påstå, at det kun kan udfoldes på én måde, men vi vil gerne understrege vigtigheden af at have nogle velovervejede rammer for vores kristenliv. Her vil vi pege på 4 sunde rammer:

1. Menigheden – det store fællesskab
2. Det missionale fællesskab – det mindre fællesskab
3. DNA-gruppen, mikrogruppen – det helt lille nære fællesskab
4. Det personlige – alenetiden med Jesus i bøn og bibellæsning.

Alle fire rammer er vigtige og kan hver især understøtte forskellige

dele af discipellivet. Hver ramme har sine særlige styrker og svagheder.

Menigheden – det store fællesskab

Det ugentlige møde eller gudstjeneste, hvor man mødes i 1-3 timer, har sin styrke i det, at mange mennesker mødes. Der er mange at tale med, mange at danne relationer med. Det er opmuntrende og inspirerende at være mange. Lovsangen og musikken kan løftes højere, når man er flere. Forkyndelsen kan gå i dybden og rette sig mod hovedet, fordi den ofte foregår som monolog. Flere mennesker kan tjene med deres nådegaver, fordi opgaverne er mange og alsidige. I det store fællesskab er der plads til at være anonym og lige se tingene an. Den helt store familie mødes.

Det store fællesskabs svagheder er, at man kan forblive anonym og på afstand. Facaden kan nemt fastholdes i et dobbeltliv, hvor man blot "er kristen" om søndagen.

Missionale fællesskaber – det mindre fællesskab

Det jævnlige møde i det mindre fællesskab af 10-15 personer, hvor man mødes som en del af hverdagens rutiner. Styrken er at færre mennesker mødes – alle ser alle, og alle bliver set. Relationerne bliver tættere med større ansvar for hinanden. Forkyndelsen foregår i dialog, og evangeliet kan appliceres på helt konkrete hverdagserfaringer. Identiteten som en stor, udvidet familie er tydeligere og får konkret indhold. Tjeneridentiteten kan udfoldes i fællesskab med flere og giver en bedre ramme for at have et fælles missionalt fokus og en fælles tjeneste som omdrejningspunkt. Man kan supplere hinanden i tjenesten for de mennesker der omgiver gruppen. I gruppen kan man lære ved at gøre. Disciplenes hænder kommer for alvor i spil i det mindre fællesskab.

DNA-gruppen – det helt lille nære fællesskab

I det jævnlige møde mellem 3-4 personer af samme køn er fortrolighed og nærhed centralt. På grund af gruppens størrelse gives mulighed for helt at sænke paraderne og lade de andre forkynde evangeliet ind i de inderste kroge af personligheden. Evangeliet masseres ind i hjerterne.

Det personlige – alenetiden med Jesus

Her handler det om forholdet til Jesus, som man lever i alle døgnets

minutter, og den tid, man særligt dedikerer til opmærksomhed på hans ord og samtalen med ham gennem bøn og bibellæsning. Styrken er fokus på ham og fællesskabet kun med Kongen selv. Svagheden er den manglende støtte fra den fysiske familie af kristne brødre og søstre.

Hver del af strukturen støtter forskellige facetter af disciplinet. Strukturen behøver ikke se sådan ud, men det er vigtigt at have en struktur, der fremmer udfoldelsen af identiteten både som barn, tjener, missionær og hele mennesket som hoved, hjerte og hænder.

Dette hæfte fokuserer på missionale fællesskaber, fordi vi tror, at denne ramme især kan understøtte vores liv og identitet som missionærer, der er sendt med evangeliet. Det betyder ikke, at vores gudstjenester og store samlinger ikke er og kan være missionale, men vi peger på nogle dynamikker, muligheder og rammer, der især understøttes af de mindre missionale fællesskab forstået som en udvidet familie.

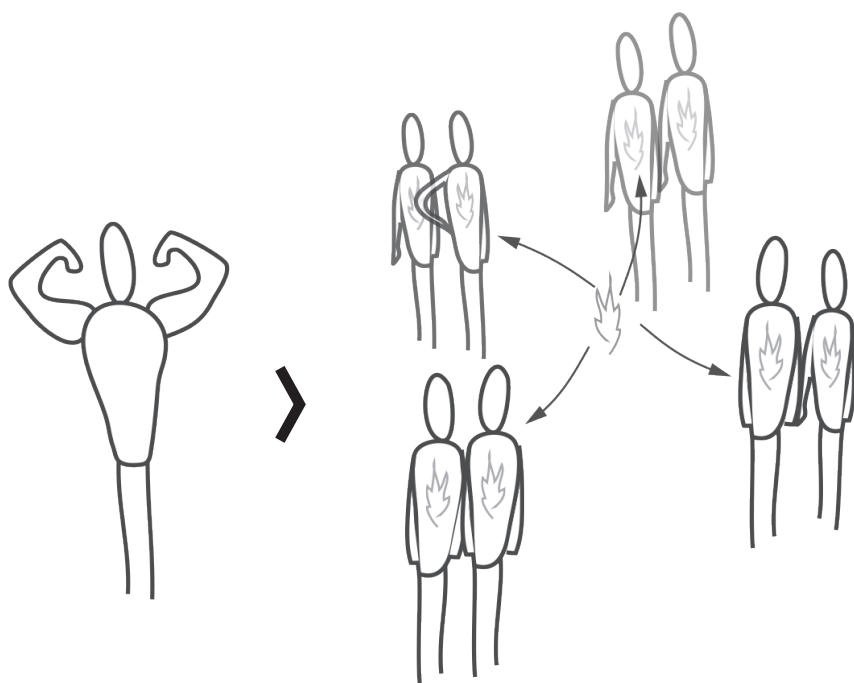
Tanken om de offensive missionale fællesskaber er en udfordring til dansk kirkeliv. Vi har ikke mange eksempler at henvise til, men vi er overbevist om, at de viser en vej, vi skal bevæge os ud ad.

DEFINITION: HVAD ER ET MISSIONALT FÆLLESSKAB?

Et missionalt fællesskab er min udvidede familie som et *fællesskab om evangeliet i mission*.

Navnet er ikke vigtigt. Kald det fællesskabsgrupper, smågrupper, cellegrupper, eller hvad der nu fungerer lokalt. Det, der er vigtigt, er det liv, der leves sammen af de mennesker, der udgør gruppen.

Et missionalt fællesskab er et fællesskab dannet af mennesker, der ideelt set bor i det samme geografiske område eller har noget andet, som knytter dem sammen (fx et fælles missionalt fokus). De har forpligtet sig til at leve et familielignende liv med vedvarende ønske om at drive mission. Det sker ved at tage sig af hinanden og støtte hinanden, tale evangeliets sandhed ind i hinandens liv, ofre sig og hjælpe hinanden, sådan som en familie ville hjælpe hinanden og hjælpe hinanden med at elske naboer, kollegaer og venner bedre, end nogen kunne gøre det alene.

**MISSION – SÅ LANGT
VORES EVNER RÆKKER**

**MISSION – I ÅNDENS
KRAFT OG UDRUSTNING**

De missionale fællesskaber hjælper mig til at se, forstå og udleve, at jeg ikke er alene i mission.

I det missionale fællesskab er der ideelt set en kerne på 4-8 mennesker, der tager ansvar for at lede gruppen, hvortil der også er tilknyttet nogle mindre modne kristne og ikke-kristne. Kernegruppen holder Jesus højt og hjælper de andre med at forstå deres identitet i Faderen, Sønnen og Helligånden og udruster til livet som discipel.

For at forstå visionen med missionale fællesskaber kan det hjælpe at klargøre, hvad missionale fællesskaber *ikke* er! Nemlig:

Ikke blot en ugentlig begivenhed

Selvom gruppen i mange tilfælde vil mødes ugentligt eller oftere, er det ikke definerende for den. Ligesom en familie ikke stopper med at være familie, når man ikke er fysisk sammen. Det er et liv, der leves og deles sammen.

Ikke blot en bibelstudiegruppe

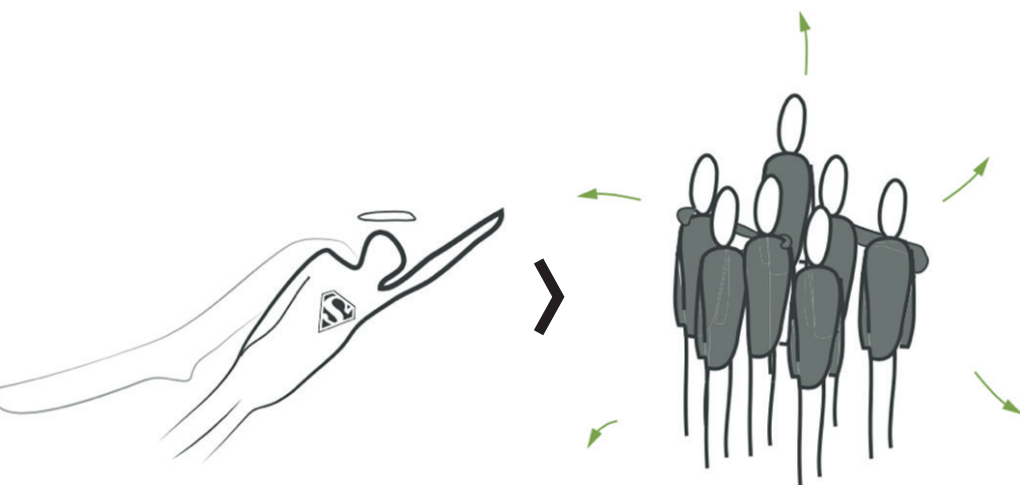
Selvom vi læser og studerer Bibelen sammen, er fokus bredere. I gruppen lever man sammen og udruster til at udleve det, som Helligånden ved Ordet har mindet om.

Ikke blot en social/diakonal gruppe

Det er bestemt oplagt, at man i cellegruppen/smågruppen hjælper hinanden med at tjene de mennesker, man møder i hverdagen, men det er ikke eneste fokus.

Ikke en "vært- og gæst-relation"

Selvom man bor i forskellige huse og ikke mødes dagligt, bør man undgå "vært- og gæst-relationen", når gruppen samles. Stress skal minimeres, og samværsformen skal tillade og understøtte, at masker og facader forsvinder, så man kan være sammen og samtidig være sig selv. Standarder for forplejning skal være overkommelige og kan variere fra gang til gang. Samarbejde og sammenskud er oplagt. Og nullermænd på gulvet må også gerne være med.

MISSION
- EN SOLODISCIPLIN

MISSION
- EN HOLDSPORT

De missionale fællesskaber hjælper mig til at se, forstå og udleve, at jeg ikke er alene i mission.

Del 3. Lederskab

LEDELSE: HVORFOR LEDERSKAB I EN MINDRE GRUPPE?

En dag kom Alice til et vejkryds. Hun så en kat i træet og spurgte: "Hvilken vej skal jeg gå?" "Hvor vil du hen?" lød kattens svar. "Det ved jeg ikke," svarede hun. "Men så betyder det ikke noget, hvilken vej du går," svarede katten²

Ledelse af vores fællesskaber skal ikke overlades til tilfældigheder. Det er normalt for os at prioritere og sørge for god ledelse af det, som er vigtigt. Og missionale fællesskaber er meget vigtige for kaldet som Jesu discipel.

Og derfor handler resten af denne guide om ledelse i missionale fællesskaber – altså det mellemstore fællesskab, selvom principperne også kan bruges i øvrige ledelsessammenhænge.

DEFINITION: HVAD VIL DET SIGE AT VÆRE LEDER AF ET MISSIONALT FÆLLESSKAB?

Ledere af missionale fællesskaber (sidenhen blot benævnt som 'ledere') er disciple af Jesus. Ledere er ikke perfekte mennesker, men disciple af Jesus som er ærlige, sårbare og afhængige af ham, og de vælger at gå foran – også i det svære, famlende, uvisse, skræmmende, fordi de stoler på Jesus og vil følge ham. Og fordi de vil hjælpe andre til at følge Jesus.

Ledere er disciple af Jesus, der til andres gavn og glæde går sammen om at lede et fællesskab af mennesker i Kristus – i kærlighed til ham, hinanden og næsten. Med andre ord: De er disciple, der selv gør andre til disciple og tager sig af dem. De er tjenende ledere, der samarbejder med menighedens ledelse om at tage sig af menigheden ved at tage sig af gruppen. De griber menighedens vision og giver den krop.

Ledere er ikke alene. Og de er afhængige af andre. Det er et vigtigt og opmuntrende perspektiv. På tre plan:

Som ledere er vi for det første afhængig af Åndens udrustning. For det andet har vi som disciple, der leder andre, brug for selv at blive ledt af andre, mere modne, ledere. Og vi er som det tredje afhængige af andre disciple, som vandrer og leder sammen med os. Det sidste kan være svært, og vi har brug for at tale om det og åbne op for de muligheder og styrker, der er i at være i et lederteam. Det kommer til at fylde lidt senere.

Jesus er vores forbillede

Jesus kom som en tjenende konge! Jesus kom ikke som en anden tjener på en restaurant, som vi kan bruge som en lomme-gud eller vores personlige servicemedarbejder. På samme måde er lederne ikke underdanige tjenere, man kan hundse med, eller som skal klare alle andres problemer. Lederne er imidlertid heller ikke chefer, men netop tjenende ledere.

Gennem sine ord og handlinger fortalte Jesus sandheden. Han kaldte folk til omvendelse, tro og nyt liv. Jesus lod de selvsikre gå deres vej og tillod sine disciple at begå fejl, misforstå tingene og endda fornægte ham. Jesus kom og gav sit liv for andre. På den måde var han både konge og tjener. Og som sådan er han et forbillede for gruppelederne, der både har ansvar og skal tjene.

Kristen ledelse er dybest set en tjeneste for Jesus. Den kristne leder ønsker at tjene, så andre kan få et glimt af evangeliet og Gud få ære.

ROLLE: HVILKEN SLAGS LEDER ER JEG?

Kald

Somme tider er Guds kald temmelig drastisk og svært at overhøre. Vi ser det i Bibelen, hvor Moses og Paulus er tydelige eksempler. De vandrer gennem livet (eller flygter fra Gud), da alt bliver afbrudt og deres nye fremtid bliver udstukket.

Moses vidste, hvordan han skulle bruge resten af sit liv, da han forlod den brændende tornebusk: Han skulle lede Guds folk ind i frihed og fred. Da Paulus gik ind i Damaskus efter at have mistet synet, vidste han, at han skulle bruge sit liv på at forkynde og udbrede

evangeliet i Europa.

Men en brændende busk og et blændende lys hører til undtagelserne, når Gud kalder til lederskab. Herunder kommer tre mere almindelige omstændigheder, Gud bruger.

Oftede sker det ved, at vi opfordres af andre til at gå ind i en lederopgave. Eller Gud kalder os i forlængelse af vores erfaringer, passion eller kompetencer, og derfor giver det mening at overveje, hvilken type ledere vi er.

Tre lederroller

Ledere med *fokus på mission*. De leder fællesskabet på den fælles mission. De er forkæmpere for mission og minder gruppen om en discipels grundlæggende kald.

Ledere med *fokus på omsorg*. De tager sig af omsorgen for fællesskabet. De er optaget af den åndelige dannelse af deltagerne i fællesskabet.

Ledere med *fokus på organisering*. De har fokus på fællesskabets aktiviteter. De har øje for det praktiske og for sunde strukturer og rutiner, der kan skabe vækst indadtil og udadtil.

Ledere med fokus på mission: Mennesker skal nås med evangeliet

Det sker, at nogle ledere helt naturligt enten danner et missionalt fællesskab eller forandrer et eksisterende fællesskab til at være i mission, fordi de har stor nød for, at andre skal høre og erfare evangeliet. De motiveres af kaldet til at danne et fællesskab, der er i mission.

Det kan være, at et par har flere venner og naboer, som gerne vil udforske evangeliet mere, og derfor danner de et fællesskab med dem, hvor de sammen kan møde evangeliet. Eller nogle bliver så kraftigt tilskyndet til at dele evangeliet – i ord og handling – med kvinder i prostitution, at de inviterer andre til at danne et missionalt fællesskab, hvor de hjælpes ad med det. Eller flere familier er stærkt opmuntrede til at afspejle evangeliet i deres nabolag, og derfor bygger de relationer og leder andre ind i dannelsen af et fællesskab om evangeliet i mission.

De, der kaldes på denne måde, er motiveret af mission. De er *ledere med fokus på mission*.

Ledere med fokus på mission kendetegnes typisk ved, at de

- leder fællesskabet ind i forståelse af Guds mission
- udruster fællesskabet til at dele evangeliet

- leder fællesskabet til at bede for dem, der ikke kender Jesus
- opsætter visioner for, hvordan man helt konkret kan leve trofast i mission

Ledere med fokus på omsorg:

Alle skal næres med evangeliet

Tilsvarende begynder mange at lede i de grupper, de er involveret i, eller ligefrem danne nye, ud fra en overbevisning om, at andre skal hjælpes til at vokse. De har ganske enkelt stor nød for at se deres venner fuldendes i Kristus, leve og vandre i deres identitet som Guds børn og forstå evangeliets dybder. Disse ledere tager imod kaldet til ledelse for at tage sig af andre og lede dem til åndelig sundhed. De, der motiveres på denne måde, er *ledere med fokus på åndelig omsorg*.

Hjælpende ledere kendetegnes typisk ved, at de

- organiserer DNA-grupper (3-4 personers-grupper)
- hjælper fællesskabet med at tale sandheden om Jesus ind i livet
- hjælper fællesskabet med at sørge, miste og vokse i sundhed
- ofte leder samtaler og fællesbøn, hvor gruppen styrker relationen til Gud og hinanden

Ledere med fokus på organisering:

Vi skal have gode rammer

Endelig er der mange, der begynder at lede, fordi de naturligt er tjene-nde ledere, der ønsker at hjælpe fællesskabet til at trives i organiserede rammer. Når menighed og gruppe vokser, er der altid brug for sådanne ledere, som kan støtte fællesskabet ved at styre og administrere de nødvendige detaljer. Det er svært at være et fællesskab, hvis man ikke ved, hvor man skal være, hvornår man skal være der, eller hvad der sker. Disse personer er *ledere med fokus på organisering*.

Ledere med fokus på organisering kendetegnes typisk ved, at de

- sørger for kommunikation
- tænker i rytmer, ansvar og kalendere
- uddelegerer ansvar for børnepasning, mad osv.

Samarbejde i et missionalt fællesskabs ledelse

Alle grupper har brug for ledere med disse forskellige kald, fordi vi har brug for at blive ledt ind i både mission, fællesskab og vækst i evangeliet.

Ideelt set består lederskabet i en gruppe af mindst tre personer – en

af hver af de tre roller, der er beskrevet ovenfor, og det er vigtigt at fordele ansvar og opgaver og have klare aftaler om, hvem der har ansvar for et givet fokus. Men det er ikke altid virkeligheden, at der er tre i et lederteam, og hvis man leder alene med det overordnede ansvar for alle tre områder, er det vigtigt at bede fællesskabet om hjælp til at fokusere, huske og eksekvere på især det område, hvor vedkommende er svagest.

INSPIRATION: TRE BILLEDER AF EN LEDER

Nu har vi set på forskellige lederroller, som har fokus på hhv. mission, åndelig omsorg og organisering. Nu vil vi give tre billeder på forskellige måder at være leder på. Det er ikke udtømmende, men til inspiration. Det er tænkt som en hjælp for at forstå og se sig selv som leder på forskellige måder med de personligheder, vi har, og kan samtidig også være et nyttigt redskab i coaching af nye mulige ledere.

Billede 1: Gartnere

I en planteskole er gartnernes hovedopgave at skabe de bedst mulige betingelser for vækst. Jorden skal bearbejdes og gødes, og der skal sås, vandes og luges, så planterne klarer sig. Og så venter gartnerne og ser til. Uanset hvor dygtige de er, kan gartnerne ikke tvinge planterne til at gro og bære frugt.

At lede en kristen gruppe er som at være gartner. Ledernes opgave er at give de bedst mulige betingelser for gruppen til at vokse som et fællesskab om evangeliet i mission.

Lederne peger på evangeliet, taler evangeliet, forbinder evangeliet til folks historier, beder i lyset af evangeliet, kalder folk til at tjene som en demonstration af evangeliet.

Lederne forsøger at plante og massere evangeliet ind i hjerterne på folk – men lederne kan ikke skabe omvendelse eller tro. Det kan kun Gud!

Billede 2: Eksempler

Lederne er eksempler til efterfølgelse. Ærlige, sårbare, fejlende ledere,

som folk kan betragte og derigennem se, hvordan et liv i evangeliets kraft ser ud. Som leder lader du folk se dit liv og følge dig, mens du følger Jesus.

Det handler ikke om det *fejlfrie* eksempel. Altså en, der har alle svarene, ikke kæmper med synd og store laster, kan huske og forstå Bibelen og altid ved hvad der er det rigtige at gøre. Det er ikke sådan, kirkens ledere ser ud – det er sådan, Jesus ser ud!

Derimod viser Bibelen, at de gode ledere er ydmyge, bekender deres synder, er afhængige af Gud, kun praler af Guds nåde og tjener fællesskabet. Vi ved godt, at ledere begår store og små fejl. Ledere synder, bliver irettesat, bekender deres synd og lovpriser Gud. Alt i alt skal lederne glad og frimodigt tale evangeliet, fordi *de selv har brug for evangeliet*.

Lederne skal være eksempler på omvendelse, tro og tillid, der fører til lydighed i praksis.

Som leder vil du sikkert blive frustreret over din gruppes engagement i Guds mission. Men før du stiller tingene for skarpt op og går i rette med folk, så spørg dig selv, om du er et eksempel på ydmyg lydighed. Led folk ind i et liv i tro ved først at vise dem det med dit eget liv.

Billede 3: Inspiratorer

Som inspiratorer tager lederne ordet og kalder Guds folk ind i et fællesskab om evangeliet i mission. Lederne stiller sig ikke op og siger: "Nu gør vi det og det. Vil I bede for os i arbejdet?" Derimod siger lederne: "Gud har kaldet os til at være disciple og gøre disciple. Tag med os på den rejse. Hvordan skal vi gøre det?"

Lederne udfører ikke alle opgaverne og sørger ikke for alle strategier, struktur og udførelse på egen hånd. Lederne slår tonerne an og inviterer folk til at spille med i et fællesskab om evangeliet i mission.

Lederne inddrager folk i et uperfekt og rodet fællesskab og arbejder på at finde vej i sammen.

Lederne skal ikke løse hvert eneste lille problem eller skabe alle muligheder. Lederne sætter ting i gang ved at tage udfordringer og muligheder op til drøftelse.

Jesus helbredte folk og gav dem mad. Men han lod sig ikke forbruge af folk som en tryllekunstner, der gør det ene trick efter det andet.

PRAKSIS: HVAD ER LEDERNES OPGAVE I ET MISSIONALT FÆLLESSKAB?

Som ledere skal I føre folk hen til evangeliet i Bibelen, tale evangeliet med jeres egne ord, forbinde folks historie med evangeliet, bede i lyset af evangeliet og kalde folk til at tjene som en demonstration af evangeliet. Ledere skaber og sætter rammerne for et *fællesskab om evangeliet i mission*.

Gruppelederne er ikke alene

Ligesom man i både den kristne menighed og cellegrupperne er sammen som en familie, har lederne også brug for at være sammen med andre ledere som en hjælp i deres tjeneste for cellegrupperne. Det understreges mange steder i Bibelen.

Vi ser f.eks. Jesus sende de 72 disciple ud to og to. Jesus selv samlede også en gruppe til at arbejde sammen med sig (Mark 3,13-15). Apostlen Paulus indgik også i arbejdsgrupper med andre (ApG 18,24-28; 20,4; 1 Tim 4,10-11).

Pointen er forhåbentlig klar: Grupper og teams har stor betydning i arbejdet med at følge Jesus og gøre disciple. Samarbejde er faktisk et tegn på, at Gud har gjort os til ét legeme i Kristus (2 Kor 5,18). Uanset om man tænker på kirkeplantage, gruppeledelse eller andre ledertjenester, er det vigtigt at få øjnene op for, at det ikke er noget, man skal gøre alene.

Ledernes opgaver

Initiativ

Lederne inviterer ind i en gensidig og ansvarsfuld relation. Sørger for forventningsafstemning og et tydeligt grundlag for gruppen. Det skal være klart for folk, hvad de har sagt ja til. Foretager en forventnings-

afstemning og skriver med fordel et grundlag ned som en fælles aftale – også selvom den er kort. Revider den årligt.

Uddelegering

Lederne er tovholdere og guides, men uddelegerer opgaven så meget som muligt, så folk bliver klædt på til selv at lede en gruppe. Gruppelederne har ansvaret for at nå de aftalte ting igennem uden unødvendige afstikkere og inden for den aftalte tid.

Deltagelse

Lederne inddrager alle i samtalen og deltager på lige fod med de andre ved at forberede sig som dem og også selv svare på spørgsmålene og indgå i samtalen. Fremmer gennemsigtighed og ærlighed ved selv at dele personlige udfordringer, erfaringer, bedemner og ved at bekende synd.

På vej

Lederne skal ikke have svar på alle bibelske og teologiske spørgsmål, men må gerne sige: ”Det ved jeg ikke. Men jeg vil gerne undersøge det.” Eller: ”Lad os undersøge det sammen.” Vigtigt: Kraften i kristen oplæring af mennesker findes ikke i en falsk perfektionisme hos lederne! Også lederne vil lære nyt af at være med.

Mission

Lederne griber og giver krop til visionen om at se evangeliet om Jesus fylde i deres by og lokalområde, ved at almindelige disciple lever et helt almindeligt hverdagsliv med evangelisk intention.

Bøn

Lederne har personlige samtaler med Gud. De dyrker fællesskabet med Gud for netop at være sammen med Gud.

Forbøn

Lederne beder for hver enkelt i fællesskabet og for den mission, Gud har givet fællesskabet.

Ledelse

Lederne arbejder med og gennemtænker fællesskabets tilstand. Det sker ofte gennem coaching og ledermøder.

Rummelighed

Lederne deler lederskabet. Det vil sige, at de viser andre den tillid at lade dem lede på deres måde og sætter tid af til at planlægge og bearbejde tingene sammen med de andre ledere. Det vil også sige, at de stoler på hinanden, så de kan vise omsorg for hinanden i ledergruppen gennem bekendelse, tilgivelse, bøn og tro.

Påfyldning

Lederne deltager jævnlige i ledertræning og retræte.

Sparring

Lederne har en medvandrer eller leder, der tager sig af dem og med mellemrum hjælper dem med at gennemarbejde ovenstående i ledergruppen. Medvandrere kan være dem, man er i ledelsesteam med og ledelsessparring kan sagtens ske i en gruppe.

Hvad lederne ikke er

Bosser

Lederne er ikke chefer for de andre og har ingen magt over dem. Fællesskabet er ikke hierarkisk, men gensidigt. Lederne skal lede ved at tjene de andre.

Bedre og finere

Lederne skal ikke være reserverede eller føle sig hævet over de andre, men skal bruge sig selv i samtalen og selv vokse som disciple.

Mestre

Lederne er ikke lærere og de andre elever, men hele gruppen står sammen om at være Jesu disciple, der har brug for oplæring, vejledning og formaning.

Lederne finder og danner nye ledere

En del af lederskabet er også at udruste nye ledere. Det kristne fællesskab skal vokse, og med til den vækst hører også oplæringen af nye ledere, der kan lede nye grupper. Det er en vigtig, men overset opgave, og som leder skal man hele tiden være på udkig efter dem, som "læner" sig ind (dvs engagerer sig).

En oplagt mulighed er, at ledere selv danner coachinggrupper, hvor de mødes med mulige nye ledere. Lederne finder dem i menigheden eller i deres egne grupper. Det er oplagt de mennesker, der ”læner” sig ind og viser tegn på at kunne lede. I coachinggruppen er det lederens opgave at følges med dem i en form for praktik eller mesterlære fx gennem workshops og ved, at de får konkrete opgaver i grupperne.

På et tidspunkt, når en gruppe skal deles, og det kan ske på en frugtbar måde, lader lederne den nye leder danne en ny gruppe. DNA-grupper bestående af folk fra cellegrupperne er også et godt sted at få øje på nye ledere. Ikke mindst her kan nye få lov at prøve ledelse af i trygge rammer.

KAPACITET: LEDERNES TIDSFORBRUG

Forvent at bruge tre til ni timer om måneden. Denne tid er ud over deltagelsen i den gruppe, du er leder for og ud over dit personlige åndelige liv (andagt, bibellæsning, bøn, hviledag). Det svarer til ca. 1 % af dine vågne timer. Det kan samles således på månedsbasis:

- 1-3 timer med bøn og tanker for og om fællesskabet. Det kan være en bedeliste med navne og konkrete situationer og emner, hvor du både noterer bønnen og evt. bønnesvar. Sæt det gerne i system, så det er nogenlunde jævnt fordelt over dagene.
- 1-3 timer med forberedelse og planlægning. Det kan være forberedelse til samtaler, planlægning af møder, planlægning af missionalt engagement eller at hjælpe fællesskabet med at blive klar til at tjene. Heri ligger også tiden med coaches, ledertræning og omsorgsarbejde.
- 1-3 timer med fokus på folk i det missionale fællesskab ud over de planlagte tiltag. Fx en kop kaffe, en øl, en sandwich sammen, sms/chat, telefonopringning, ture osv. Tillad dig at fokusere denne ”ekstra-tid” på en person eller et par en måned ad gangen.

PROCES: HVORDAN BLIVER MAN LEDER AF ET MISSIONALT FÆLLESSKAB?

Intro

Vejen ind i lederrollen kan se forskellig ud. Ofte starter det med dit engagement i et fællesskab eller gruppe, hvor du på et tidspunkt tager mere ansvar og på et senere tidspunkt naturligt bliver leder af gruppen. Nogle er professionelle ledere i deres arbejde og hverdag, andre ikke, men uanset alder, erfaring og lederhistorik, har vi alle brug for at blive ledt af Jesus, når vi skal lede andre.

Måske vil du starte et nyt fællesskab ned nogle venner. Måske har du en længsel efter at give nyt fokus til din eksisterende celle-/bibelstudiegruppe. Vi vil gerne hjælpe dig videre.

Din lokale situation

Det er vigtigt at forankre sig selv som leder! Hvis du endnu ikke har deltaget i lederforløb og oplever det svært at finde en ansvarlig ledelsesrelation i din kreds eller menighed, vil vi gerne komme med nogle tanker her. Og de er tænkt til dig, som er blevet opmuntret og erfarer en længsel efter at se mere fællesskab om evangeliet i mission.

Måske har du også allerede foreslået og/eller læst *Gud, mig og min næste* i dit mindre fællesskab – eller *Hverdag i evangeliets kraft* med nogle få. Ellers er det et godt sted at starte og få nogle flere med, som ser i samme retning. Det er dejligt for en ledelse eller bestyrelse, når (nogle i) menigheden selv flytter sig, fordi de brænder for noget.

Hvis din ledelse/bestyrelse ikke umiddelbart ser det samme som dig, kan du foreslå dem, at du holder et oplæg for dem eller laver en inspirationsdag med resten af menigheden. Discipel 24-7 vil også gerne hjælpe og sparre med en samtale eller inspirationsoplæg. Se mere på www.discipel24-7.dk

Lederforløb i Discipel 24-7

I Discipel 24-7 tilbyder vi et lederforløb, som kan udruste dig til at lede et missionalt fællesskab. Selvom du ikke står med en konkret lederopgave/-rolle lige nu, er det stadig relevant og et tilbud til dig, som

har en længsel efter mere fællesskab om evangeliet i mission.

Vi tilbyder inspiration, udfordring og udrustning gennem ledersamlinger, dialog, forbøn og coaching.

Brug for mere hjælp

På ressource-websitet www.discipel24-7.dk kan du læse mere om førnævnte lederforløb i Discipel 24-7 og finde dato for næste aktuelle samling!

Her finder du også info om bogudgivelser og gode værktøjer, du kan downloade og bruge som en hjælp til at vokse som fællesskab og leder.